

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2013. december 19.*

„Joghatóság polgári és kereskedelmi ügyekben — 44/2001/EK rendelet — 2. cikk — Az 5. cikk 1. pontjának a) és b) alpontja — A szerződések területén fennálló különös joghatóság — Az »ingó dolog értékesítésének« és a »szolgáltatás nyújtásának« fogalma — Az ingó dolog értékesítési jogának átruházására irányuló szerződés”

A C-9/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a tribunal de commerce de Verviers (Belgium) a Bírósághoz 2012. január 6-án érkezett, 2011. december 20-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Corman-Collins SA**

és

a **La Maison du Whisky SA**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, A. Borg Barthet és M. Berger (előadó) bírák,

főtanácsnok: N. Jääskinen,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. január 31-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Corman-Collins SA képviseletében P. Henry és F. Frederick ügyvédek,
- a La Maison du Whisky SA képviseletében B. Noels és C. Héry ügyvédek,
- a belga kormány képviseletében T. Materne, J-C. Halleux és C. Pochet, meghatalmazotti minőségben,
- a svájci kormány képviseletében O. Kjelsen, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: francia.

a főtanácsnok indítványának a 2013. április 25-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22 i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o., helyesbítve: HL 2006. L 242., 6. o. és HL 2011. L 124., 47. o., a továbbiakban: rendelet) 2. cikkének és 5. cikke 1. pontja a) és b) alpontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Corman-Collins SA (a továbbiakban: Corman-Collins), egy Belgiumban letelepedett társaság, és a La Maison du Whisky SA (a továbbiakban: La Maison du Whisky), egy Franciaországban letelepedett társaság, között folyó jogvitában terjesztették elő, melynek tárgya az alapügy felperese szerint e két társaságot összekötő, az ingó dolgok értékesítési jogának átruházására irányuló szerződés felmondása miatti kártérítési kérelem.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A rendelet 2. cikke, amely az említett rendelet joghatósági szabályokról szóló II. fejezet „Általános rendelkezések” című 1. szakaszában található, az (1) bekezdésében kimondja azt az elvet, miszerint „[e] rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető”.
- 4 A rendelet 3. cikke, mely szintén az említett II. fejezet 1. szakaszában szerepel, kimondja:
„(1) Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállam bíróságai előtt kizárólag e fejezet 2–7. szakaszában megállapított rendelkezések alapján perelhető.
(2) Különösen az I. mellékletben megállapított nemzeti joghatósági szabályokat nem lehet alkalmazni ezekre a személyekre.”
- 5 A rendelet 5. cikke, amely e rendelet II. fejezetének „Különös joghatóság” című 2. szakaszán belül helyezkedik el, így rendelkezik:
„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban perelhető:
a) ha az eljárás tárgya szerződés vagy szerződéses igény, akkor a kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt;
b) e rendelkezés értelmében, eltérő megállapodás hiányában a vitatott kötelezettség teljesítésének helye:
  - ingó dolog értékesítése esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés alapján az adott dolgot leszállították, vagy le kellett volna szállítani;
  - szolgáltatás nyújtása esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani;

c) amennyiben a b) pont nem alkalmazható, az a) pontot kell alkalmazni;

[...]

A belga jog

6 Az értékesítési jog átruházására irányuló szerződések egyoldalú felmondásáról szóló, 1971. április 13-i törvény (*Moniteur belge*, 1971. április 21., 4996. o.) által módosított, a határozatlan idejű, kizárólagos értékesítési jog átruházására irányuló szerződések egyoldalú felmondásáról szóló 1961. július 27-i törvény (*Moniteur belge*, 1961. október 5., 7518. o.; a továbbiakban: az 1961. július 27-i törvény) az 1. cikkének (2) bekezdésében az „értékesítési jog átruházására irányuló szerződést” a következőképpen határozza meg: „bármely olyan megállapodás, amely alapján az átruházó a szerződés jogosultjának vagy jogosultjainak tartja fenn az általa gyártott vagy forgalmazott termékek nevükben és javukra történő értékesítésének a jogát”.

7 E törvény 4. cikke így rendelkezik:

„Az olyan értékesítési szerződés felmondása esetén, amelynek joghatásai egészben vagy részben a belga állam területén jelentkeznek, a szerződés jogosultja minden esetben pert indíthat az átruházó ellen Belgiumban, vagy a saját lakóhelye szerinti bíróság előtt vagy az átruházó lakóhelye vagy székhelye szerinti bíróság előtt.

Abban az esetben, ha a perben belga bíróság jár el, ez kizárólag a belga jogot alkalmazza.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

8 A Corman-Collins és a La Maison du Whisky tíz éven át üzleti kapcsolatban álltak egymással, amelynek keretében az előbbi különböző márkájú whiskyt vásárolt az utóbbtól, amelyeket a Corman-Collins Belgium területén történő viszonteladásuk céljából a francia társaság raktáraiból szállított el.

9 Mindezen időszak alatt a Corman-Collins használta a „Maison du Whisky Belgique” elnevezést és a „www.whisky.be” internetes oldalt anélkül, hogy a La Maison du Whisky erre bármit is reagált volna. Ezenkívül a Corman-Collins adatait feltüntették a La Maison du Whisky egyik leányvállalata által szerkesztett *Whisky Magazine* magazinban.

10 2010 decemberében a La Maison du Whisky megtiltotta a Corman-Collinsnak a „Maison du Whisky Belgique” elnevezés használatát, és bezárta a www.whisky.be oldalt. 2011 februárjában a La Maison du Whisky arról tájékoztatta a Corman-Collinst, hogy 2011. április 1-jétől, illetve 2011. szeptember 1-jétől kezdve termékei közül két márkának a kizárólagos forgalmazását egy másik társaságra bízta, amelyen keresztül ezt követően a Corman-Collins leadhatja rendeléseit.

11 A Corman-Collins keresetet indított a La Maison du Whisky ellen a tribunal de commerce de Verviers előtt elsődlegesen azt kérve e bíróságtól, hogy az 1961. július 27-i belga törvény alapján kötelezze ez utóbbit a felmondási idő be nem tartása miatti kártérítés és kiegészítő kártérítés megfizetésére.

12 A La Maison du Whisky azzal az indokkal vitatta az eljáró bíróság területi hatáskörét, hogy a rendelet 2. cikke alapján a francia bíróságoknak van joghatóságuk. A Corman-Collins az említett belga törvény 4. cikkére hivatkozva válaszolt e kifogásra.

- 13 E tekintetben a felek között vita van az üzleti kapcsolatuk minősítését illetően. A Corman-Collins úgy érvel, hogy egy értékesítési jog átruházására irányuló szerződésről van szó, míg a La Maison du Whisky azt állítja, hogy egyszerű értékesítési szerződésekről van szó, amelyeket a Corman-Collins kívánságai szerinti heti megrendelések alapján kötöttek.
- 14 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában a tribunal de commerce de Verviers kifejezetten jelzi, hogy a Corman-Collins és a La Maison du Whisky között „szóbeli szerződés jött létre”, és hogy „az [...] 1961. július 27-i belga törvény alapján a felek közötti jogviszonyt értékesítési jog átruházására irányuló szerződésnek lehet minősíteni, mivel a felperest felhatalmazták az alperestől vásárolt termékeknek a belga területen történő viszonteladására”.
- 15 E bíróság ugyanakkor kétségét fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy joghatóságát alapíthatja-e a 1961. július 27-i belga törvény 4. cikkében előírt szabályra. Megjegyzi, hogy a rendelet 2. cikke alapján – amely véleménye szerint alkalmazandó – a francia bíróságoknak kellene, hogy joghatóságuk legyen, azonban alkalmazható lenne ugyanezen rendelet 5. cikkének 1. pontja is. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatára tekintettel az értékesítési jog átruházására irányuló szerződést a rendelet 5. cikke 1. pontjának b) alpontja értelmében vett, ingó dolog értékesítésére irányuló szerződésnek és/vagy szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésnek kell-e minősíteni. Hozzáteszi, hogy ha e minősítéseket nem lehet az ilyen típusú szerződés esetében elismerni, akkor meg kell meghatározni azt, hogy melyik az alapügyben a kérelem alapjául szolgáló vitatott kötelezettség a rendelet 5. cikke 1. pontja a) alpontjának értelmében.
- 16 E megállapításokra tekintettel a tribunal de commerce de Verviers úgy döntött, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:
- „1. Úgy kell-e értelmezni a [...] rendelet 5. cikke 1. pontjának a) vagy b) alpontjával esetlegesen együtt értelmezett 2. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan joghatósági szabály, mint amelyet az 1961. július 27-i belga törvény 4. cikke tartalmaz, amely a belga bíróságok joghatóságát írja elő, amennyiben a szerződés jogosultja a belga állam területén telepedett le, és amennyiben az értékesítési jog átruházására irányuló szerződés joghatásai egészben vagy részben ugyanezen a területen jelentkeznek, függetlenül az átruházó letelepedési helyétől, ha ez utóbbi az alperes?
  2. Úgy kell-e értelmezni a [...] rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontját, hogy azt alkalmazni kell azokra az ingó dolgok értékesítési jogának átruházására irányuló szerződésekre, amelyek alapján az egyik fél a másik féltől termékeket vásárol egy másik tagállam területén történő viszonteladás céljából?
  3. Az e kérdésre adott nemleges válasz esetén úgy kell-e értelmezni a [...] rendelet 5. cikke 1. pontjának b) alpontját, hogy az olyan értékesítési jog átruházására irányuló szerződéssel kapcsolatos, mint amilyen a jelen ügyben a felek között fennáll?
  4. Az előző két kérdésre adott nemleges válasz esetén az értékesítési jog átruházására irányuló szerződés megsértése kapcsán az eladó-átruházót vagy a vevő-jogosultat terheli a jogvita tárgyát képező kötelezettség?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 17 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a rendelet rendelkezéseivel ellentétes-e, amennyiben az átruházó, az alapeljárás alperese, a megkeresett bíróság szerinti tagállamtól eltérő tagállamban telepedett le, az olyan nemzeti joghatósági szabály alkalmazása,

mint amelyet az 1961. július 27-i belga törvény 4. cikke tartalmaz, amely a nemzeti bíróságoknak biztosít joghatóságot az értékesítési jog átruházására irányuló szerződés felmondásával kapcsolatos jogvitában, ha a szerződés jogosultja az adott tagállam területén telepedett le.

- 18 Először is a rendelet hatályát illetően annak (2) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a rendelet célja többek között a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatósági összeütközésre vonatkozó szabályok egységesítése, megjegyezve, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében e szabályok alkalmazásához szükséges, hogy a jogvita külföldi elemet tartalmazzon (lásd többek között a C-327/10. sz. Hypoteční banka ügyben 2011. november 17-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-11543. o.] 29. pontját).
- 19 A rendelet (8) preambulumbekzdésével összhangban főszabály szerint a rendelet által meghatározott közös joghatósági szabályokat kell alkalmazni, ha az alperes a tagállamok egyikében lakóhellyel rendelkezik..
- 20 Másodszer a rendeletben előírt joghatósági szabályokat illetően a rendelet 2. cikkében meghatározott általános joghatósági szabály úgy rendelkezik, hogy amennyiben az alperes valamely tagállamban lakóhellyel rendelkezik, az adott tagállam bíróságai bírnak joghatósággal.
- 21 A rendelet 3. cikkének (1) bekezdése kifejti, hogy e főszabálytól kizárólag azon eltérések megengedettek, melyeket a rendelet I. fejezetének 2–7. szakaszában megállapított joghatósági szabályokban előírtak. A 3. cikk említett (1) bekezdése ekként hallgatólagosan, ám szükségszerűen kizárja a nemzeti joghatósági szabályok alkalmazását. E kizárást megerősíti ugyanezen 3. cikk (2) bekezdése, mely a nem alkalmazható nemzeti joghatósági szabályok nem kimerítő listájára hivatkozik.
- 22 Következésképpen, amennyiben egy külföldi elemet tartalmazó jogvita a rendelet tárgyi hatálya alá tartozik, ami a jelen esetben nem is vitatott, és amennyiben a felperes valamely tagállam területén rendelkezik lakóhellyel, amint az az alapeljárásban a helyzet, a rendeletben előírt joghatósági szabályokat kell főszabályként alkalmazni, és azoknak kell elsőbbséget élvezniük a nemzeti joghatósági szabályokkal szemben.
- 23 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a rendelet 2. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti joghatósági szabály alkalmazása, mint amelyet az 1961. július 27-i belga törvény 4. cikke tartalmaz, amennyiben az alperes a jogvitában eljáró bíróság szerinti tagállamtól eltérő tagállamban telepedett le.

A második és a harmadik kérdéstről

- 24 E kérdésekkel, melyeket együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a rendelet 5. cikke 1. pontjának az ingó dolgok értékesítésére és a szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésekre vonatkozó b) alpontját kell-e alkalmazni az ingó dolgok értékesítési jogának átruházására irányuló szerződésekre, vagy az ilyen típusú szerződések esetén a rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja alapján kell meghatározni az ilyen szerződésen alapuló kereset eldöntésére joghatósággal rendelkező bíróságot.
- 25 Az előterjesztett kérdések megválaszolásához először is pontosítani kell az értékesítési jog átruházására irányuló szerződés fogalmát.
- 26 Amint azt a főtanácsnok az indítványa 40. pontjában megjegyzi, az „értékesítési jog átruházására irányuló szerződésnek” a kérdést előterjesztő bíróság által az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseiben használt fogalma nincs az uniós jogban meghatározva, és a tagállamok jogaiban különböző helyzetekre utalhat.

- 27 Ugyanakkor bármily változatosak is az értékesítési jog átruházására irányuló szerződések a kereskedelmi gyakorlatban, az általuk előírt kötelezettségek e szerződéstípus céljára összpontosítanak, ami az átruházó termékei forgalmazásának biztosítása. Ennek érdekében az átruházó vállalja, hogy a szerződés általa e célra választott jogosultja számára értékesíti azon termékeket, melyeket az utóbbi az ügyfelei keresletének kielégítésére megrendel, míg a szerződés jogosultja vállalja, hogy megveszi az átruházótól a számára szükséges termékeket.
- 28 A tagállamok jogában széles körben elfogadott elemzés szerint az értékesítési jog átruházására irányuló szerződés keretmegállapodás formájában jön létre, mely meghatározza a jövőben az átruházó és a szerződés jogosultja között az ellátási és/vagy beszerzési kötelezettségeik tekintetében alkalmazandó általános szabályokat, és előkészíti az ezt követő, értékesítésre irányuló szerződéseket. Amint azt a főtanácsnok az indítványa 41. pontjában megjegyzi, a felek gyakorta rendelkeznek az átruházó által értékesített termékeknek a szerződés jogosultja által történő forgalmazására vonatkozó külön szabályokról.
- 29 Az ilyen kötelezettségeket tartalmazó szerződéstípusra hivatkozva kell a második és harmadik kérdésre válaszolni, amennyiben azok a rendelet 5. cikke (1) bekezdésének az értékesítési jog átruházására irányuló szerződésekre történő alkalmazására vonatkoznak, figyelembe véve e tekintetben, hogy a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztása értelmében – amely szétválasztáson az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás alapul –, a konkrét tényállás értékelése a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik (lásd többek között a C-469/12. sz., Krejci Lager & Umschlagbetrieb ügyben 2013. november 14-én hozott végzés 29. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 30 Másodszor a fenti értelemben vett, értékesítési jog átruházására irányuló szerződéssel kapcsolatos jogviták eldöntésére joghatósággal rendelkező bíróság meghatározását illetően előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a rendeletben használt fogalmakat egymástól függetlenül, elsősorban a hivatkozott rendelet szerkezetének és céljainak megfelelően kell értelmezni annak érdekében, hogy ezáltal e rendelet egységes alkalmazása valamennyi tagállamban biztosítva legyen (lásd különösen a C-419/11. sz. Česká spořitelna ügyben 2013. március 14-én hozott ítélet 25. pontját).
- 31 A rendelet 5. cikkének 1. pontjában a szerződések esetére előírt különös joghatósági szabályt illetően, amely kiegészíti az alperes lakóhelye szerinti bíróság joghatóságára vonatkozó szabályt, a Bíróság úgy találta, hogy az a közelséggel kapcsolatos célkitűzésnek felel meg, és azt a szerződés, valamint az arról határozó bíróság közötti szoros kapcsolódás megléte indokolja (a C-19/09. sz. Wood Floor Solutions Andreas Domberger ügyben 2010. március 11-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-2121. o.] 22. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 32 A Bíróság továbbá megállapította, hogy az ingó dolgok értékesítéséről szóló szerződésekből eredő kötelezettségek teljesítési helyére vonatkozóan a rendelet az 5. cikke 1. pontja b) alpontjának első francia bekezdésében a joghatósági szabályok egységesítése és kiszámíthatósága céljának megerősítése érdekében önállóan határozza meg e kapcsolóelvet (a fent hivatkozott Wood Floor Solutions Andreas Domberger ügyben hozott ítélet 23. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E célok megegyeznek a rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontja második francia bekezdésének céljaival, amennyiben a rendelet által az ingó dolog értékesítése és szolgáltatásnyújtás esetén előírt különös joghatósági szabályoknak ugyanaz az eredete, azok ugyanazt a célt követik, és ugyanazt a helyet foglalják el az e rendelet által alkotott rendszerben (a fent hivatkozott Wood Floor Solutions Andreas Domberger ügyben hozott ítélet 26. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 33 E célokra tekintettel kell megvizsgálni, hogy egy értékesítési jog átruházására irányuló szerződés megfelel-e a rendelet 5. cikke 1. pontjának b) alpontjában meghatározott két szerződéskategória valamelyikének.

- 34 E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy egy szerződésnek e rendelkezésre tekintettel történő minősítése céljából a szóban forgó szerződést jellemző kötelezettségből kell kiindulni (a C-381/08. sz. Car Trim ügyben 2010. február 25-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-1255. o.] 31. és 32. pont).
- 35 A Bíróság úgy találta ekképpen, hogy az olyan szerződés, amelynek a jellemző kötelezettsége valamely áru szállítása, a rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontjának első francia bekezdése értelmében „áru értékesítésének” minősül (fent hivatkozott Car Trim ügyben hozott ítélet 32. pontja).
- 36 Az ilyen minősítés alkalmazható két gazdasági szereplő közötti hosszú távú kereskedelmi kapcsolatra, ha e kapcsolat olyan egymást követő megállapodásokra korlátozódik, melyek tárgya a termékek szállítása és elszállítása. Ellenben nem felel meg a szokványos értékesítési jog átruházására irányuló szerződés rendszerének, amelyet egy keretmegállapodás jellemez, amelynek tárgya egy szállítási és ellátási kötelezettség, és amelyet két gazdasági szereplő köt a jövőre nézve, és amely különös szerződéses rendelkezéseket tartalmaz az átruházó által eladott termékeknek a szerződés jogosultja által történő forgalmazását illetően.
- 37 Azon kérdést illetően, miszerint egy értékesítési jog átruházására irányuló szerződés minősülhet-e „szolgáltatás nyújtásának” a rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontja második francia bekezdésének értelmében, emlékeztetni kell arra, hogy az említett rendelkezés szerinti „szolgáltatás” fogalmának a Bíróság által adott meghatározása magában foglalja legalábbis azt, hogy a szolgáltatásnyújtó fél meghatározott tevékenységet végez díjazás ellenében (a C-533/07. sz., Falco Privatstiftung és Rabitsch ügyben 2009. április 23-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-3327. o.] 29. pontja).
- 38 Az e meghatározásban szereplő első kritériumot, azaz a tevékenység végzését illetően, a Bíróság ítélezési gyakorlatából kitűnik, hogy az tevőleges magatartásokat követel meg, nem csupán tartózkodást (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Falco Privatstiftung et Rabitsch ítélet 29–31. pontját). E kritérium megfelel az értékesítési jog átruházására irányuló szerződés esetében a szerződés jogosultja által nyújtott jellemző szolgáltatásnak, amely jogosult az átruházó termékeinek forgalmazását biztosítva részt vesz e termékek terjesztésének fejlesztésében. Az értékesítési jog átruházására irányuló szerződés értelmében biztosított ellátásnak, és adott esetben az átruházó kereskedelmi stratégiájában, különösen a promóciós tevékenységekben való részvételének köszönhetően – mely elemek fennállásának megállapítása a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik –, a szerződés jogosultja olyan szolgáltatásokat és kedvezményeket kínálhat a vevőknek, amit egy egyszerű viszonteladó nem tudna, és ekképpen az átruházó termékei számára nagyobb részesedést szerezhet a helyi piacon.
- 39 A második kritériumot, azaz a tevékenységért nyújtott díjazást illetően ki kell emelni, hogy az nem értelmezhető szigorúan egy pénzösszeg kifizetéseként. Ilyen megszorítást nem követel meg a rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontja második francia bekezdésének igen általános megfogalmazása, és az nem is lenne összhangban a közelség és az egységesítés e rendelkezés által követett célkitűzésével, melyekre a jelen ítélet 30–32. pontja is emlékeztet.
- 40 E tekintetben figyelembe kell venni azon tényt, hogy az értékesítési jog átruházására irányuló szerződés a szerződés jogosultjának az átruházó általi kiválasztásán alapul. E kiválasztás, mely az ilyen típusú szerződések jellemző eleme, a szerződés jogosultjának versenyelőnyt biztosít, amennyiben utóbbi lesz az egyetlen, aki az átruházó termékeit a meghatározott területen értékesítheti, vagy legalábbis a szerződés korlátozott számú jogosultja számára lesz csak a jog biztosítva. Ezenkívül az értékesítési jog átruházására irányuló szerződés gyakran rendelkezik a szerződés jogosultja számára nyújtott segítségről a reklámanyagokhoz való hozzáférés, a know-how képzésen keresztüli átadása, vagy akár fizetési könnyítések révén. Ezen előnyök összessége, amelyek fennállásának vizsgálata a nemzeti bíróság feladata, jelent a szerződés jogosultja számára olyan gazdasági értéket, amely tekinthető díjazást jelentőnek.

- 41 Következésképpen a jelen ítélet 27. és 28. pontjában megállapított jellemző kötelezettségeket tartalmazó értékesítési jog átruházására irányuló szerződés a rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdésében kimondott joghatósági szabály alkalmazása céljából minősíthető szolgáltatás nyújtására irányuló szerződésnek.
- 42 E minősítés kizárja az említett 5. cikk 1. pontjának a) alpontjában meghatározott joghatósági szabály alkalmazását az értékesítési jog átruházására irányuló szerződések esetében, ugyanis tekintettel e rendelkezés a) pontja és b) pontja között a c) pontban meghatározott hierarchiára, a rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontjában előírt joghatósági szabály célja, hogy csak másodlagosan és az 5. cikk 1. pontjának b) alpontjában szereplő joghatósági szabályok alkalmazása hiányában legyen alkalmazandó.
- 43 A fenti megfontolásokra tekintettel a második és harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a rendelet 5. cikke 1. pontjának b) alpontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés második francia bekezdésében meghatározott, a szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésekre vonatkozó joghatósági szabályt kell alkalmazni azon bírósági kereset esetében, amelyben valamely tagállamban letelepedett felperes a másik tagállamban letelepedett alperessel szemben az értékesítési jog átruházására irányuló szerződésből eredő jogokat érvényesít, ami megköveteli, hogy a felek közötti szerződés ténylegesen magában foglaljon olyan különös szerződéses kötelezettségeket, amelyek az átruházó által értékesített termékek jogosult általi forgalmazására vonatkoznak. A nemzeti bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az előtte folyó ügyben ez a helyzet áll-e fenn.

A negyedik kérdésről

- 44 E kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az értékesítési jog átruházására irányuló szerződés megsértésén alapuló jogvita esetén melyik vitatott kötelezettség szolgál a kérelem alapjául.
- 45 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolására figyelemmel e kérdés tehát a rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontja értelmezésére irányul.
- 46 A második és a harmadik kérdésre adott válasz ismeretében nem szükséges megválaszolni e kérdést.

A költségekről

- 47 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 2. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti joghatósági szabály alkalmazása, mint amelyet az értékesítési jog átruházására irányuló szerződések egyoldalú felmondásáról szóló, 1971. április 13-i törvény által módosított, a határozatlan idejű, kizárólagos értékesítési jog átruházására irányuló szerződések egyoldalú felmondásáról szóló 1961. július 27-i törvény 4. cikke tartalmaz, amennyiben az alperes a jogvitában eljáró bíróság szerinti tagállamtól eltérő tagállamban telepedett le.**

- 2) A 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának b) alpontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés második francia bekezdésében meghatározott, a szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésekre vonatkozó joghatósági szabályt kell alkalmazni azon bírósági kereset esetében, amelyben valamely tagállamban letelepedett felperes a másik tagállamban letelepedett alperessel szemben az értékesítési jog átruházására irányuló szerződésből eredő jogokat érvényesít, ami megköveteli, hogy a felek közötti szerződés ténylegesen magában foglaljon olyan különös szerződéses kötelezettségeket, amelyek az átruházó által értékesített termékek jogosult általi forgalmazására vonatkoznak. A nemzeti bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az előtte folyó ügyben ez a helyzet áll-e fenn.

Aláírások